

Меѓународен ден на лицата со посебни потреби 3 декември 2023 година

<https://blog.gale.com/honoring-international-day-of-persons-with-disabilities/>

Годишното одбележување на Меѓународниот ден на лицата со попреченост на 3 декември има за цел да промовира разбирање за проблемите со попреченоста и да мобилизира поддршка за достоинството, правата и благосостојбата на лицата со попреченост.

Темата за овогодинашниот ден на (International day of persons with disabilities) IDPD, во 2023 година е „Обединети во акција за спасување и постигнување на (SDG) за, со и од лицата со попреченост“.

Заинтересираните заедници ширум светот денеска да ја искористат можноста и ќе се фокусираат на иновативни мерки за понатамошно спроведување на меѓународните норми и стандарди поврзани со лицата со попреченост. Заедниците кои учествуваат вклучуваат владини, невладини организации и приватниот сектор, каде што ќе промовираат поголем интерес и свест кај заинтересираните страни за социјалните, културните, економските, граѓанските и политичките права на лицата со попреченост.

Медиумите имаат особено важен придонес за поддршка на одбележувањето на Меѓународниот ден на лицата со посебни потреби. Во текот на целата година, тие презентираат напредок и пречки во спроведувањето на политиките, програмите, проектите и промоцијата за подигање на јавната свест за придонесите на лицата со попреченост.

Повеќе од 1,3 милијарди луѓе денес доживуваат значителна попреченост, што претставува 16% од светската популација. Многу лица со попреченост умираат порано, се изложени на зголемен ризик да развијат низа здравствени состојби и искусуваат повеќе ограничувања во секојдневното функционирање отколку остатокот од населението. Овие посиромашни здравствени исходи ги нарекуваме „здравствени нееднаквости“, бидејќи тие во голема мера може да се избегнат и поттикнат и од неправедни фактори во и надвор од здравствениот сектор. Овие фактори вклучуваат, на пример, дискриминација во нашите општества, неправедни политики, детерминанти на здравјето, недостаток на пристап или квалитет на нега и негативни ставови на здравствените работници. Овие здравствени нееднаквости се остар потсетник дека лицата со попреченост премногу често се оставаат зад себе и дека за постигнување добро здравје и благосостојба за сите (SDG3) е потребно значајно учество и зајакнување на лицата со попреченост.

Подготви: Мирвете Бафтија, дипл. соц. работник во Одделение за социјална медицина, Ноември, 2023 годин

Извор: <https://social.desa.un.org/issues/disability/events/2023-international-day-of-persons-with-disabilities-idpd>, <https://www.who.int/campaigns/international-day-of-persons-with-disabilities/2023>, <https://www.paralympic.org/news/world-celebrates-international-day-persons-disabilities>

Dita Ndërkombëtare e Personave me Aftësi të Kufizuara 3 Dhjetor 2023

<https://blog.gale.com/honoring-international-day-of-persons-with-disabilities/>

Shënimi vjetor i Ditës Ndërkombëtare të Personave me Aftësi të Kufizuara më 3 dhjetor synon të promovojë të kuptuarit e çështjeve të aftësisë së kufizuar dhe të mobilizojë mbështetjen për dinjitetin, të drejtat dhe mirëqenien e personave me aftësi të kufizuara.

Tema për Ditën Ndërkombëtare të (International day of persons with disabilities) (IDPD) në vitin 2023 është "Të Bashkuar në veprim për të shpëtuar dhe arritur (SDG) për, me dhe nga personat me aftësi të kufizuara".

Komunitetet e interesuara në mbarë botën sot do të shfrytëzojnë mundësinë dhe do të përqendrohen në masa inovative për të zbatuar më tej normat dhe standardet ndërkombëtare në lidhje me personat me aftësi të kufizuara. Komunitetet pjesëmarrëse përfshijnë qeverinë, OJQ-të dhe sektorin privat, ku ata do të promovojnë interes më të madh të palëve të interesuara dhe ndërgjegjësim për të drejtat sociale, kulturore, ekonomike, civile dhe politike të personave me aftësi të kufizuara.

Mediat japin një kontribut veçanërisht të rëndësishëm për të mbështetur respektimin e Ditës Ndërkombëtare të Personave me Aftësi të Kufizuara. Gjatë gjithë vitit, ata paraqesin progres dhe pengesa në zbatimin e politikave, programeve, projekteve dhe promovimit për të rritur ndërgjegjësimin e publikut për kontributet e personave me aftësi të kufizuara.

Më shumë se 1.3 miliardë njerëz sot përjetojnë aftësi të kufizuara të konsiderueshme, që përfaqësojnë 16% të popullsisë së botës. Shumë njerëz me aftësi të kufizuara vdesin më herët, janë në rrezik në rritje të zhvillimit të një sërë gjendjesh shëndetësore dhe përjetojnë më shumë kufizime në funksionimin e përditshëm sesa pjesa tjetër e popullsisë. Këto rezultate më të dobëta shëndetësore i quajmë "pabarazi shëndetësore", sepse ato në masë të madhe mund të shmangen dhe të nxiten nga faktorë të padrejtë brenda dhe jashtë sektorit të shëndetësisë. Këta faktorë përfshijnë, për shembull, diskriminimin në shoqëritë tona, politikat e padrejta, përcaktuesit e shëndetit, mungesën e qasjes ose cilësisë së kujdesit dhe qëndrimet negative të profesionistëve shëndetësorë. Këto pabarazi shëndetësore janë një kujtesë e zymtë se personat me aftësi të kufizuara shpesh lihen pas dhe se arritja e shëndetit dhe mirëqenies së mirë për të gjithë (SDG3) kërkon pjesëmarrje kuptimplotë dhe fuqizim të personave me aftësi të kufizuara.

Përgatiti: Mirvete Baftia, punëtore e soc. e dipm. në Repartin për Mjekësi Sociale, Nëntor, 2023

Burimi: <https://social.desa.un.org/issues/disability/events/2023-international-day-of-persons-with-disabilities-idpd>, <https://www.who.int/campaigns/international-day-of-persons-with-disabilities/2023>, <https://www.paralympic.org/news/world-celebrates-international-day-persons-disabilities>